

Bakgrunn for vedtak
Segelelva kraftverk

Skånland kommune i Troms

Norges
vassdrags- og
energidirektorat

Tiltakshaver	Småkraft AS
Referanse	201101870-38
Dato	30. juni 2017
Notatnummer	KSK-notat 67/2017
Ansvarlig	Øystein Grundt
Saksbehandler	Tor Carlsen

Dokumentet sendes uten underskrift. Det er godkjent i henhold til interne rutiner.

E-post: nve@nve.no, Postboks 5091, Majorstuen, 0301 OSLO, Telefon: 09575, Internett: www.nve.no
Org.nr.: NO 970 205 039 MVA Bankkonto: 7694 05 08971

Hovedkontor
Middelthunsgate 29
Postboks 5091, Majorstuen
0301 OSLO

Region Midt-Norge
Vestre Rosten 81

7075 TILLER

Region Nord
Kongens gate 14-18

8514 NARVIK

Region Sør
Anton Jenssensgate 7
Postboks 2124
3103 TØNSBERG

Region Vest
Naustdalsvegen. 1B

6800 FØRDE

Region Øst
Vangsveien 73
Postboks 4223
2307 HAMAR

Sammendrag

Småkraft AS søker om å utnytte et fall på 350 m i Segelelva fra et inntak på kote 385 til en kraftstasjon på kote 35. Vannveien vil være 2050 m nedgravd rørgate. Middelvannføringen er 320 l/s og kraftverket er planlagt med en maksimal slukeevne på 809 l/s. Kraftverket vil ha en installert effekt på 2,37 MW og gi en årlig produksjon på 5,9 GWh. Utbyggingen vil føre til en redusert vannføring på en omtrent 2150 m lang strekning av Segelelva. Det er planlagt slipp av minstevannføring på 15 l/s hele året. Til sammenlikning er 5-persentilene beregnet 60 l/s og 10 l/s for henholdsvis sommer og vinter.

Skånland kommune har ingen merknader til søknaden om Segelelva kraftverk. **Fylkesmannen i Troms** har innsigelse til bygging av Segelelva kraftverk. Begrunnelsen er påvirkning på et større sammenhengende område med verdi for artsmangfold, landskap og friluftsliv. Fylkesmannen bemerker også fraføring av vann i en bekkekløft og fossesprøytsone med lokal verdi. **Troms fylkeskommune** har innsigelse til Segelelva kraftverk på grunn av konflikt med friluftsinnteresser i et sammenhengende landskap. Innsigelsen omfatter også Rørelva og Dudal kraftverk som ligger i det samme landskapet. **Sametinget** ber om at det i en eventuell konsesjon settes vilkår som sikrer reindriftas videre drift i området. **Grovfjord reinbeitedistrikt** er ikke negative til kraftverket slik det er planlagt. **Forum for natur og friluftsliv (FNF) Troms** fraråder at det gis konsesjon til Segelelva kraftverk på grunn av konflikter med de store friluftsverdiene i et sammenhengende urørt område. **Norges jeger- og fiskerforbund (NJFF) Troms** har ingen kommentarer vedrørende fisk eller bunndyr i denne saken, men mener at belastningen på store og små vassdrag i Troms begynner å bli stor. **Skånland og Astafjord Jeger og fiskerforening** anbefaler på det sterkeste at det ikke gis tillatelse til utbygging av småkraftverk i Segelelva. De mener at en utbygging vil få store konsekvenser for landskap, friluftsliv og kultur/kulturhistorie. **Opdahl Larsen (privatperson)** er mot en utbygging og henviser til områdets store verdier som friluftsområde både for lokale og tilreisende. **Statens vegvesen** minner om at det må søkes om nye eller utvidet bruk av avkjørsler fra fylkesveier.

En utbygging etter omsøkt plan vil gi om lag 5,9 GWh/år i ny fornybar energiproduksjon. Dette er en produksjon som er vanlig for småkraftverk. Selv om dette isolert sett ikke er et vesentlig bidrag til fornybar energiproduksjon, så utgjør småkraftverk samlet sett en stor andel av ny tilgang de senere år. De tre siste årene (2014-16) har NVE klarert drøyt 2,2 TWh ny energi fra småkraftverk. De konsesjonsgitte tiltakene vil være et bidrag i den politiske satsingen på småkraftverk, og satsingen på fornybar energi.

De aller fleste prosjektene vil ha enkelte negative konsekvenser for en eller flere allmenne interesser. For at NVE skal kunne gi konsesjon til kraftverket må virkningene ikke bryte med de føringer som er gitt i Olje- og energidepartementets retningslinjer for utbygging av små vannkraftverk. Videre må de samlede ulempene ikke være av et slikt omfang at de overskrider fordelene ved tiltaket. NVE kan sette krav om avbøtende tiltak som del av konsesjonsvilkårene for å redusere ulempene til et akseptabelt nivå.

Segelelva kraftverk vil produsere 5,9 GWh i et gjennomsnittsårlig og ha en utbyggingskostnad som er gjennomsnittlig for småkraftverk. I vedtaket har NVE lagt vekt på at en utbygging av Segelelva kraftverk vil være til stor ulempe for friluftsliv og landskap. Etter NVEs syn vil ikke de positive sidene av en utbygging i form av omtrent 5,9 GWh/år i fornybar energi overstige ulempene tilknyttet Segelelva kraftverk.

Etter en helhetsvurdering av planene og de foreliggende uttalelsene mener NVE at ulempene ved bygging av Segelelva kraftverk er større enn fordelene. Kravet i vannressursloven § 25 er ikke oppfylt.

NVE har ikke funnet det nødvendig å diskutere tiltaket opp mot andre allmenne interesser slik som reindrift og naturmangfold da tiltakets negative virkninger for landskap og friluftsjnteresser alene var nok til å avslå søknaden. NVE vil allikevel påpeke at en utbygging av Segelelva kraftverk vil kunne medføre økt samlet belastning på naturtypen bekkekløft. NVE har ikke funnet det nødvendig å vurdere tiltaket opp mot prinsippene i naturmangfoldloven §§ 8-12.

Innhold

Sammendrag	1
Småkraftpakke Sør-Troms	Error! Bookmark not defined.
Søknad	5
Høring og distriktsbehandling	8
NVEs vurdering	11
NVEs konklusjon	15

Småkraftpakke Sør-Troms

NVE har foretatt en samlet behandling av ni søknader om tillatelse til bygging av småkraftverk i kommunene Skånland, Gratangen og Lavangen i Troms samt en søknad om regulering av Foldvikvatnet i Gratangen. For syv av søknadene om kraftverk har NVE fattet vedtak, de respektive *bakgrunn for vedtak*-notatene er angitt i tabellen under. For to av søknadene om kraftverk og for søknaden om regulering sender NVE innstilling til Olje- og energidepartementet.

KOMMUNE	KRAFTVERK	PRODUKSJON (OMSØKT)	PRODUKSJON (GITT)	KSK-NOTAT NR.
Skånland	Rørelva	8,9	0	66/2017
Skånland	Segeleva	5,9	0	67/2017
Gratangen	Dudal	11,1	0	68/2017
Gratangen	Øvre Foldvik	8,3	8,3	innstilling
Gratangen	Nedre Foldvik	16,8	16,8	innstilling
Gratangen	Løvdalselva	5,6	5,6	69/2017
Gratangen	Belneselva	7,3	0	70/2017
Lavangen	Plasselva	10,4	10,4	71/2017
Lavangen	Sandneselva	11,2	11,2	72/2017
	Sum	85,5	52,3	

En samlet behandling av sakene er valgt for å gjøre det enklere for NVE å vurdere samlet belastning av de konsesjonssøkte tiltakene og gi en mer helhetlig oversikt over fordeler og ulemper for allmenne interesser. Samlet høringsutsendelse av sakene gjør det også lettere for høringsparter å vurdere sakene opp mot hverandre og gi mer grundige innspill på samlet belastning.

Under behandling av de ni søknadene i Sør-Troms har NVE vurdert hver enkelt sak for seg og vurdert sumvirkningene av eksisterende og nye utbygginger der hvor NVE har funnet dette relevant.

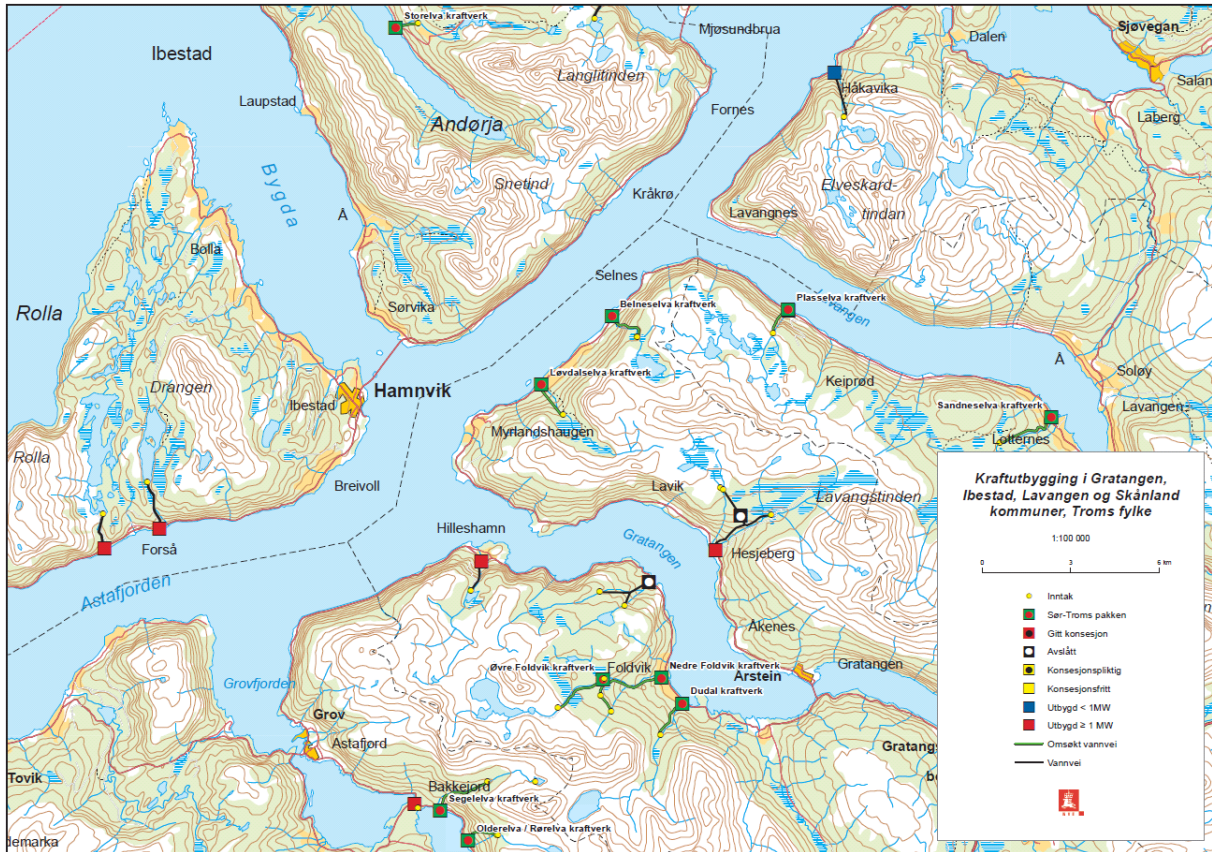
I høringsperioden for sakene fremmet Fylkesmannen innsigelse til søknadene om Rørelva, Segeleva, Øvre Foldvik, Reguleringen av Foldvikvatnet, bekkeinntakene til Nedre Foldvik, Dudal, Belneselva og Plasselva kraftverk. Fylkeskommunen fremmet innsigelse til Rørelva, Segeleva og Dudal kraftverk. Sametinget har fremmet innsigelse til søknaden om regulering av Foldvikvatnet.

Det ble avholdt innsigelsesmøte med Sametinget den 14.11.2016 og med Fylkesmannen 19.4.2017. Sametinget opprettholdt sin innsigelse til regulering av Foldvikvatnet. Fylkesmannen trakk sin innsigelse til bekkeinntakene til Nedre Foldvik kraftverk. NVE har ikke sett det nødvendig å avholde innsigelsesmøter med fylkeskommunen siden innsigelsene er imøtekommet i våre vedtak.

Etter en helhetsvurdering av planene og de foreliggende uttalelsene mener NVE at fordelene ved fem av de omsøkte kraftverkene er større enn skader og ulemper for allmenne og private interesser slik at kravet i vannressursloven § 25 er oppfylt. NVE gir tillatelse etter vannressursloven § 8 til bygging av Løvdalselva, Plasselva og Sandneselva kraftverk. Samtidig anbefaler NVE at OED gir tillatelse til regulering av Foldvikvatnet og til bygging av Øvre Foldvik kraftverk og Nedre Foldvik kraftverk.

NVE mener at ulempene ved bygging av Rørelva, Segeleva, Dudal og Belneselva kraftverk er større enn fordelene. Kravet i vannressursloven § 25 er dermed ikke oppfylt for disse sakene og søknadene avslås.

Samlet vil NVEs positive vedtak og tilrådinger gi inntil 52,3 GWh i ny fornybar energiproduksjon. Disse prosjektene vil etter vårt syn ikke ha vesentlige negative virkninger for allmenne interesser.

Figur 1 Kart over småkraftpakke Sør-Troms

Søknad

NVE har mottatt følgende søknad fra Småkraft AS, datert 16.12.2015:

«SØKNAD OM TILLATELSE TIL Å BYGGE SEGELELVA KRAFTVERK I SKÅNLAND KOMMUNE, TROMS FYLKE

Småkraft AS ønsker å utnytte vannfallet i Segelelva i Skånland kommune i Troms fylke, og søker herved om følgende tillatelser:

1. Etter vannressursloven, jf. § 8, om tillatelse til:

- Bygging av Segelelva kraftverk i samsvar med fremlagte planer

2. Etter energiloven om tillatelse til:

- Bygging og drift av Segelelva kraftverk, med tilhørende koblingsanlegg og kraftlinjer som beskrevet i søknaden
- Anleggskonsesjon jf. § 3-1, for bygging og drift av 22 kV jordkabel i samsvar med fremlagte planer»

Segelelva kraftverk, hoveddata

TILSIG

Nedbørfelt	km ²	5,2
Årlig tilsig til inntaket	mill.m ³	10,2
Spesifikk avrenning	l/(s·km ²)	62
Middelvannføring	l/s	320
Alminnelig lavvannføring	l/s	15
5-persentil sommer (1/5-30/9)	l/s	60
5-persentil vinter (1/10-30/4)	l/s	10

KRAFTVERK

Inntak	moh.	385
Avløp	moh.	35
Lengde på berørt elvestrekning	m	2150
Brutto fallhøyde	m	350
Midlere energiekvivalent	kWh/m ³	0,75
Slukeevne, maks	l/s	809
Minste driftsvannføring	l/s	40
Planlagt minstevannføring, sommer	l/s	15
Planlagt minstevannføring, vinter	l/s	15
Tilløpsrør, diameter	mm	600
Tilløpsrør, lengde	m	2050
Installert effekt, maks	MW	2,37
Bruktid	timer	2602

PRODUKSJON

Produksjon, vinter (1/10 - 30/4)	GWh	1,2
Produksjon, sommer (1/5 - 30/9)	GWh	4,7
Produksjon, årlig middel	GWh	5,9

ØKONOMI

Utbyggingskostnad	mill.kr	23,3
Utbyggingspris	kr/kWh	4,28

Segelelva kraftverk, elektriske anlegg

GENERATOR		Alternativ 1	Alternativ 2
Ytelse	MVA	2,63	2,63
Spennning	kV	0,69	1,0
TRANSFORMATOR			
Ytelse	MVA	2,85	2,85
Omsetning	kV/kV	0,69/22	1,0/22
NETTILKNYTNING (kraftlinjer/kabler)			
Lengde	m	20	
Nominell spenning	kV	22	
		Jordkabel	

Om søker

Småkraft AS er en industriell utbygger av småkraftverk i Norge. Selskapet eies av Aquila Capital. Småkraft har inngått avtale med grunneiere og fallrettshavere langs Segelelva. Det er ti grunneiere til prosjektet.

Beskrivelse av området

Segelelva ligger på halvøya mellom Gratangen og Grovfjord i Troms. Elva renner fra Segeldalsvatnet og ut i Saltvatnet ved Bakkejorda. Saltvatnet er reguleringsmagasin for Hellenen kraftverk. Det går merket tursti fra Bakkejorda til Segeldalsvatnet og videre over fjellet til Dudal.

Teknisk plan

Inntak

Det er planlagt å bygge en inntaksdam på kote 385. Det er planlagt en steinfyllingsdam som er 1-2 meter høy og 20 meter lang.

Vannvei

Vannveien vil bestå av 2050 meter nedgravd rørgate.

Kraftstasjon

Kraftstasjonen er planlagt omtrent på kote 35. I kraftstasjonen installeres en peltoneturbin med effekt på 2,4 MW og en generator med ytelse på 2,63 MVA.

Nettilknytning

Det skal bygges en 20 m lang 22 kV kraftledning. Det er søkt om anleggskonsesjon for denne nettilknytningen.

Veier

Det vil anlegges en permanent veistubb til kraftstasjonen. Anleggsveier vil revegeteres og tilbakeføres.

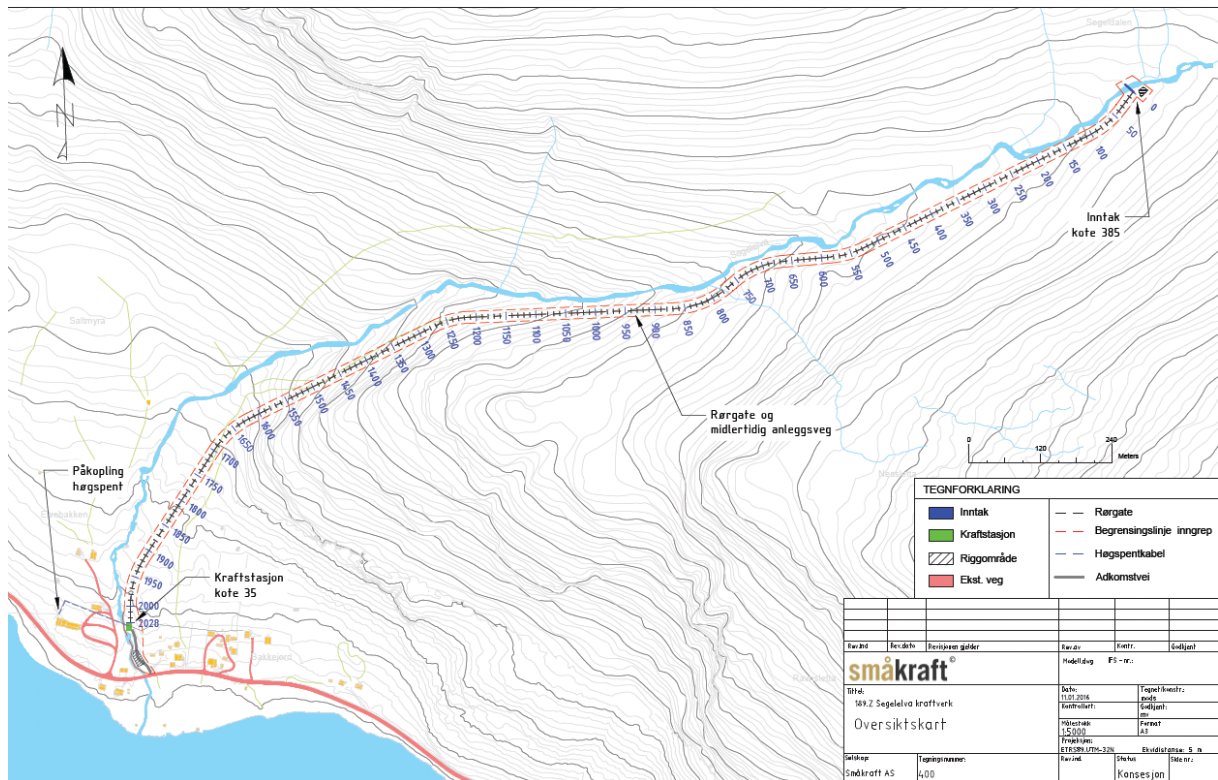

Massetak og deponi

Søknaden angir at det ikke er behov for permanent massedeponi.

Arealbruk

Søknaden angir et arealbehov på 33 dekar.

Figur 2 Kart over prosjektområdet

Forholdet til offentlige planer

Kommuneplan

Området ligger i LNF-område i Skånland kommunes arealplan.

Verneplan for vassdrag

Vassdraget er ikke verna.

Nasjonale laksevassdrag

Elva er ikke nasjonalt laksevassdrag.

Vanndirektivet

Tiltaket berører vannforekomst 189-40-R Saltvatn bekkefelt. Den økologiske tilstanden er antatt svært god og miljømålet er svært god økologisk tilstand.

Høring og distriktsbehandling

Søknaden er behandlet etter reglene i kapittel 3 i vannressursloven. Den er kunngjort og lagt ut til offentlig ettersyn. I tillegg har søknaden vært sendt lokale myndigheter og interesseorganisasjoner, samt berørte parter for uttalelse. Søknaden er behandlet som en del av småkraftpakke Sør-Troms som besto av 10 søknader om småkraftverk på tidspunktet sakene ble sendt på høring. NVE var på befaring i området den 20.6.2016 sammen med representanter for søkeren, Fylkesmannen, fylkeskommunen, FNF Troms, Nova turlag og Midtre Hålogaland friluftsråd.

NVE refererer kun hovedkonklusjonene fra uttalelsene her. Fullstendige uttalelser er tilgjengelige via offentlig postjournal og/eller NVEs nettsider. Høringsuttalelsene har vært forelagt søkeren for kommentar.

Skånland kommune har ingen merknader til søknaden om Segelelva kraftverk.

Fylkesmannen i Troms har innsigelse til bygging av Segelelva kraftverk. Begrunnelsen er påvirkning på et større sammenhengende område med verdi for artsmangfold, landskap og friluftsliv. Fylkesmannen bemerker også fraføring av vann i en bekkekløft og fossesprøytsoner med lokal verdi.

Troms fylkeskommune har innsigelse til Segelelva kraftverk på grunn av konflikt med friluftsinnteresser i et sammenhengende landskap. Innsigelsen omfatter også Rørelva og Dudal kraftverk som ligger i det samme landskapet.

Sametinget ber om at det i en eventuell konsesjon settes vilkår som sikrer reindriftas videre drift i området.

Grovfjord reinbeitedistrikt er ikke negative til kraftverket slik det er planlagt.

Forum for natur og friluftsliv (FNF) Troms fraråder at det gis konsesjon til Segelelva kraftverk på grunn av konflikter med de store friluftsverdiene i et sammenhengende urørt område.

Norges jeger- og fiskerforbund (NJFF) Troms har ingen kommentarer vedrørende fisk eller bunndyr i denne saken, men mener at belastningen på store og små vassdrag i Troms begynner å bli stor.

Skånland og Astafjord Jeger og fiskerforening anbefaler på det sterkeste at det ikke gis tillatelse til utbygging av småkraftverk i Segelelva. De mener at en utbygging vil få store konsekvenser for landskap, friluftsliv og kultur/kulturhistorie.

Opdahl Larsen (privatperson) er mot en utbygging og henviser til områdets store verdier som friluftsområde både for lokale og tilreisende.

Mattilsynet har ingen kommentar til søknaden.

Statens vegvesen minner om at det må søkes om nye eller utvidet bruk av avkjørsler fra fylkesveier.

Direktoratet for mineralforvaltning har ingen merknader til søknaden.

Søkers svar på høringsuttalelsene:

«Troms fylkeskommune:

Rørgaten vil delvis følge turstien (midtre del av rørgate), men inntaksdam vil ligge noe vekk fra stien. Samme for kraftstasjon. Frem til skoggrensen er man lite i berøring med elva, når man går dagens sti.

Bruk av tursti er primært av lokalbefolkningen på Bakkejorda/Saltvann. Vi mener at den plassering vi har gitt tiltakene, og de avbøtende tiltak som er skissert er godt i tråd med hva brukerne av området kan akseptere. Vi har også notert oss at det ikke er noen lokale brukere som har uttalelser mot prosjektet.

Som et alternativ til omsøkte riggområde er det mulig å plassere dette i tilknytning til parkeringsplass på Grendahuset.

Fylkesmannen i Troms

Søker er uenig i FMs konklusjon. Tiltaket synes lite fra avstand, da det ligger under skoggrensen, og i et dalføre som ikke viser i det store landskapsrommet. Viser også til våre kommentarer til Fylkeskommunen over. I bekkekløften er det ikke funnet verdifulle arter.

Statens vegvesen

Dersom det blir gitt konsesjon vil det bli tatt kontakt med Statens vegvesen for vurdering av hva som er søknadspliktig etter vegloven. De krav som settes til behandling og et eventuelt vedtak etter vegloven vil bli oppfylt.

Mattilsynet

Beboere på Bakkejord har vannforsyning fra brønner og fra elva. Vi vil ha en dialog med både brukere, og evt. mattilsynet ved en utbygging. Vi har avtalt detaljer om vannforsyning med berørte grunneiere.

Grovfjord reinbeitedistrikt

Vi takker for positivt innspill fra reineiere i området.

NJFF-Troms

Søknaden er i hh til den mal som foreligger, og det er foretatt elektrofiske nedenfor vandringshinder. Dudalselva har liten verdi som fiskeelv. Vi kan ikke se at det er mangelfullt grunnlag på nevnte fagfelt.

Skånland og Astaffjord Jeger og Fiskeforening

Tiltaket er tilpasset den turstien som går der, og vil på noen plasser forbedre denne. Inntak ligger nedenfor skoggrensen, og et stykke vekk fra sti. Vi mener derfor mye av det uberørte preget vil beholdes oppover Segeldalen, og fra tindene rundt. Vi mener på denne måten å ha funnet et godt kompromiss mellom ivaretagelse av uberørt natur og landskap, og skånsom utnyttelse av et godt fall.

Vi vil vurdere innspill om å trekke inntaket lenger ned.

FNF-Troms

Når det gjelder friluftsverdier og landskap mener vi at dette primært berører området ovenfor inntak. For biologiske verdier vil vi henvise til søknad.

Opdahl Larsen (privatperson)

Se kommentarer til FNF-Troms

Søkers konklusjon:

I hovedsak er motstand basert på argumenter som uberørthet, innfallsport til fjellområde, landskap og elvemiljø. Småkraft og grunneiere mener at disse argumentene primært er relevant til dalen innenfor inntaket, og lite på den berørte del av Segelelva.

Søker mener tiltaket er godt tilpasset stedlige forhold, og at fordelene ved tiltaket overstiger ulempene slik at konsesjon kan gis for Segelelva kraftverk.»

NVEs vurdering

Hydrologiske virkninger av utbyggingen

Kraftverket utnytter et nedbørfelt på 5,2 km² ved inntaket, og middelvannføringen er beregnet til 320 l/s. Effektiv innsjøprosent er på 0,3 %, og nedbørfeltet har ingen breer. Avrenningen varierer fra år til år med dominerende vårflo. Laveste vannføring opptrer gjerne om vinteren. 5-persentil sommer- og vintervannføring er beregnet til henholdsvis 60 og 10 l/s. Alminnelig lavvannføring for vassdraget ved inntaket er beregnet til 15 l/s. Maksimal slukeevne i kraftverket er planlagt til 809 l/s og minste driftsvannføring 40 l/s. Det er foreslått å slippe en minstevannføring på 15 l/s hele året. Ifølge søknaden vil dette medføre at 80 % av tilgjengelig vannmengde benyttes til kraftproduksjon.

Med en maksimal slukeevne tilsvarende 252 % av middelvannføringen og foreslått minstevannføring på 15 l/s hele året, vil dette gi en restvannføring på omtrent 64 l/s rett nedstrøms inntaket som et gjennomsnitt over året. Det meste av dette vil komme i flomperioder. Ifølge søknaden vil det være overløp over dammen 46 dager i et middels vått år. I 77 dager vil vannføringen være under summen av minste driftsvannføring og minstevannføring og derfor for liten til at det kan produseres kraft, slik at kraftstasjonen må stoppe og hele tilsiget slippes forbi inntaket. Tilsiget fra restfeltet vil i gjennomsnitt bidra med 110 l/s ved kraftstasjonen.

Produksjon og kostnader

Med bakgrunn i de hydrologiske dataene, som er lagt frem i søknaden, har søker beregnet gjennomsnittlig kraftproduksjon i Segelelva kraftverk til omtrent 5,9 GWh fordelt på 1,2 GWh vinterproduksjon og 4,7 GWh sommerproduksjon. Byggekostnadene er estimert til 25,3 mill. kr. Dette gir en utbyggingspris på 4,28 kr/kWh.

NVE har kontrollert de fremlagte beregningene over produksjon og kostnader. Vi har ikke fått vesentlige avvik i forhold til søkers beregninger. Energikostnaden over levetiden (LCOE) er beregnet til 0,37 kr/kWh (usikkerhet i spennet 0,31-0,43). Energikostnaden over levetiden tilsvarer den verdien kraften må ha for at prosjektet skal få positiv nettonåverdi. Beregningene forutsetter en kalkulasjonsrente på 6 %, økonomisk levetid på 40 år og drifts- og vedlikeholdskostnader på 5 øre/kWh.

NVE vurderer kostnadene ved tiltaket som gjennomsnittlige i forhold til andre vind- og småkraftverk som har endelig konsesjon per 1. kvartal 2016, men som ikke er bygget. Ved en eventuell konsesjon til prosjektet vil det allikevel være søkers ansvar å vurdere den bedriftsøkonomiske lønnsomheten til prosjektet.

Landskap, friluftsliv og brukerinteresser

NVE mener det er naturlig å vurdere Rørelva, Segelelva og Dudal kraftverk samlet da disse berører to sammenhengende friluftsområder. Alle tre prosjektene ligger i landskapsregion 32 *Fjordbygdene i Nordland og Troms*, underregion *Åstadfjorden*.

Dudal ligger i det kartlagte friluftslivområdet *Dudalen - Eidevatnet - Nonstinden* mens Rørelva og Segelelva ligger i det kartlagte friluftslivområdet *Segeldalen - Olderdalen - Eidevatnet - Revtinden*. I vurderingen av de to områdene er beskrivelsen sammenfallende:

«Gratangshalvøya er aktivt brukt til mange friluftaktiviteter både sommer og vinter og er et særdeles viktig friluftsområde både lokalt, regionalt og nasjonalt. Området har et stort potensial som turistmål i friluftssammenheng. Fjellene har nasjonal og internasjonal

anerkjennelse som særdeles egnet til toppturer og frikjøring på ski og vinterstid er det ukjentlig besøkende fra både inn – og utland som er på toppturer i området. Populære turmål vinterstid er Keipen (Rundkollen), Tinden (Segeltinden), Dudalstinden, Urdffjellet og Revtinden. I tillegg til skikjøring drives også fjellklatring, jakt – og fangst, fiske samt andre mer tradisjonelle aktiviteter innen friluftsliv. Viktige innfallsporter til fjellområdet er Dudalen, Segeldalen og Olderdalen.

Om vinteren er det skigåing og særlig toppturer på ski som er populært. Det er ukentlige besøkende fra hele regionen og mange utenlandske turister tar turen til området for å kjøre på ski. Riksgrensen guider grupper av ski - og brettkjørere i området.»

Området Dudalen - Eidevatnet - Nonstinden har fått verdi *svært viktig* basert på summen av 10 verdissettingsfaktorer:

Verdsettingsfaktor	Beskrivelse	1	2	3	4	5
Bruk	Hvor stor er dagens bruksfrekvens?				x	
Regionale/nasjonale brukere	Brukes området av personer som ikke er lokale?					x
Opplevelseskvaliteter	Har området spesielle natur - eller kulturhistoriske opplevelseskvaliteter?					x
	Har området et spesielt landskap?					
Symbolverdi	Har området spesiell symbolverdi?				x	
Egnethet	Er området spesielt god egnet til en eller flere aktiviteter som det ikke finnes like gode alternative områder til?					x
Tilrettelegging	Er området tilrettelagt for spesielle aktiviteter eller grupper?		x			
Inngrep	Er området inngrepsfritt?					x
Potensiell bruk	Har området potensial ut over dagens bruk?					x
Tilgjengelighet	Er tilgjengeligheten god eller kan den bli god?				x	
Lydmiljø	Hvordan er støymiljøet i området?					x

Området Segeldalen - Olderdalen - Eidevatnet - Revtinden har fått verdi *svært viktig* basert på summen av 13 verdissettingsfaktorer:

Verdsettingsfaktor	Beskrivelse	1	2	3	4	5
Brukerfrekvens	Hvor stor er dagens bruksfrekvens?				x	
Regionale/nasjonale brukere	Brukes området av personer som ikke er lokale?					x
Opplevelseskvaliteter	Har området spesielle natur - eller kulturhistoriske opplevelseskvaliteter?					x
Symbolverdi	Har området spesiell symbolverdi?				x	
Funksjon	Har området en spesiell funksjon (atkomstsoner, korridor, parkeringsplass el.)?					x
Egnethet	Er området spesielt god egnet til en eller flere aktiviteter som det ikke finnes like gode alternative områder til?					x
Tilrettelegging	Er området tilrettelagt for spesielle aktiviteter eller grupper?		x			
Kunnskapsverdier	Er området egnet i undervisningssammenheng eller har området spesielle natur- eller kulturvitenskapelige kvaliteter?				x	
Inngrep	Er området inngrepsfritt?					x
Utstrekning	Er området stort nok for å utøve de ønskede aktivitetene?					x
Potensiell bruk	Har området potensial ut over dagens bruk?					x
Tilgjengelighet	Er tilgjengeligheten god eller kan den bli god?				x	
Lydmiljø	Hvordan er støymiljøet i området?					x

Høring

Både Fylkesmannen i Troms og Troms fylkeskommune har fremmet innsigelse til de tre kraftverkene. Begge instansene har pekt på de høye friluftsliv- og landskapsverdiene som er i dette området og mener inngrepene vil forringe opplevelsen av landskapet. Gratangen kommune er negativ til at det skal gis konsesjon til Dudal kraftverk, mens Skånland kommune ikke har merknader til søknadene om Rørelva og Segelelva kraftverk. FNF Troms fraråder at de tre kraftverkene får konsesjon og peker på de store friluftslivverdiene i området. FNF kritiserer også de tre søknadene for å underslå verdiene i området og ber NVE om å legge vekt på de offentlig kartlagte friluftslivverdiene. De øvrige frivillige organisasjonene trekker frem ulike kvaliteter ved områdene avhengig av sine interesseområder.

Søker har svart på høringsuttalelsene med at de høye landskapsverdiene er i områdene som ligger over inntakene og at inngrepene dermed ikke vil være til hinder for friluftsliv eller til skade for landskapet.

Figur 3 Tursti over Segelelva

Figur 4 Gapahuk ved Dudalselva

NVEs vurdering

Etter NVEs syn er det åpenbart at området mellom Dudal ved Gratangen og Segelelva og Rørelva ved Saltvatnet har store kvaliteter for friluftsliv og for landskapsopplevelser. I friluftslivkartleggingen er det gitt høyeste score til de fleste vurderingspunkter. Det temaet hvor det er gitt lavest score er tilrettelegging. Både Dudal og Segelelva planlegger å legge rørgater i den oppmerkede turstien og begge steder er elva en del av opplevelsen for de som ferdes. Søker hevder at inngrepene ved rørgaten i turstiene vil være midlertidige, men etter NVEs erfaringer vil det være vanskelig for en utbygger å fullstendig arrondere landskapet tilbake til tilstanden før inngrepet. Fraføring av vann i elvene vil også være med på å redusere friluftskvalitetene på permanent basis. Minstevannføring vil være et avbøtende tiltak som vil kunne opprettholde noe av de visuelle og lydmessige inntrykkene av elvene. NVE stiller seg tvilende til søkers kommentar om at utbyggingsstrekningene ikke er del av det verdifulle området for friluftsliv. Turstien fra Segelelva over til Dudal er godt brukt og tilrettelagt blant annet med benker og gapahuk. I Dudalen er gapahuken selve målet for en god andel del av turene. Særlig kan dette gjelde korte ettermiddagsturer og lavterskel friluftsliv for barn og unge. NVE mener også at kraftverk i Segeleldalen og i Dudal vil påvirke opplevelsen av urørthet for de som gjennomfører hele turen over fjellet da utbyggingsstrekningene utgjør omtrent 20 % av turen.

Inngrepene som er planlagt i Rørelva er av noe annen karakter da de ikke er planlagt i merket tursti. Imidlertid er rørgata her planlagt i svært bratt terreng med skrenter og overheng. I partier må det påregnes omfattende sprengningsarbeid eller vurderes alternativer til nedgravd rørgate. Søker har påpekt at det ikke vil være aktuelt for dem å bygge Rørelva kraftverk med vannvei i tunnel. NVE mener at dersom det skal gis konsesjon til Rørelva kraftverk må det settes som vilkår at hoveddelen av vannveien må legges i tunnel. Rørelva kraftverk vil fraføre vann fra to elver som er godt synlige landskapselementer.

Figur 5 Rørelva og Olderelva sett fra motsatt side av Saltvatnet

NVE mener en eventuell utbygging av Dudal og Segelelva kraftverk vil få store negative konsekvenser for friluftslivet og for opplevelsen for de som ferdes nær elvene. NVE mener en utbygging av Rørelva vil være svært synlig i et stort landskapsrom og dermed påvirke landskapsbildet i området negativt. Alle disse tre kraftverkene ligger i et område som er av svært stor verdi for friluftsliv. NVE mener virkninger for landskap og friluftsliv er av en slik karakter at de er avgjørende for konsesjonsspørsmålet for disse sakene.

Samfunnsmessige fordeler

En eventuell utbygging av Segelelva kraftverk vil gi 5,9 GWh i et gjennomsnittså. Småkraftverk utgjør et viktig bidrag i den politiske satsingen på fornybar energi. Det omsøkte tiltaket vil gi inntekter til søker og grunneiere og generere skatteinntekter. Videre vil Segelelva kraftverk styrke næringsgrunnlaget i området og vil dermed kunne bidra til å opprettholde lokal bosetning.

Oppsummering

Segelelva kraftverk vil produsere 5,9 GWh i et gjennomsnittså og ha en utbyggingskostnad som er gjennomsnittlig for småkraftverk. I vedtaket har NVE lagt vekt på at en utbygging av Segelelva kraftverk vil være til stor ulempe for friluftsliv og landskap. Etter NVEs syn vil ikke de positive sidene av en utbygging i form av omtrent 5,9 GWh/år i fornybar energi overstige ulempene tilknyttet Segelelva kraftverk.

NVEs konklusjon

Etter en helhetsvurdering av planene og de foreliggende uttalelsene mener NVE at ulempene ved bygging av Segelelva kraftverk er større enn fordelene. Kravet i vannressursloven § 25 er ikke oppfylt.

NVE har ikke funnet det nødvendig å diskutere tiltaket opp mot andre allmenne interesser slik som reindrift og naturmangfold da tiltakets negative virkninger for landskap og friluftsjnteresser alene var nok til å avslå søknaden. NVE vil allikevel påpeke at en utbygging av Segelelva kraftverk vil kunne medføre økt samlet belastning på naturtypen bekkekløft. NVE har ikke funnet det nødvendig å vurdere tiltaket opp mot prinsippene i naturmangfoldloven §§ 8-12.

Øvrige forhold som er tatt opp av høringspartene gjelder i større grad krav til vilkår og avbøtende tiltak eller andre forhold som ikke er av betydning for vår konklusjon. Grunnet avslaget er ikke disse drøftet her.